

نقش ارتقاء امنیت در توسعه گردشگری استان اردبیل^۱

عسگر جساری^۲، واحد آقایی^۳

تاریخ دریافت: ۹۲/۱۲/۲۵
تاریخ پذیرش: ۹۳/۰۳/۲۹

از صفحه ۱۲۵ تا ۱۴۸

پژوهشنامه جغرافیای انتظامی
سال دوم، شماره پنجم، بهار ۱۳۹۳

چکیده

صنعت گردشگری به عنوان مؤثرترین عامل در ایجاد تفاهم میان ملت‌ها و استوار ساختن صلح جهانی نقش اساسی ایفا می‌کند، به طوری که اقتصاددانان آن را صادرات نامрئی می‌نامند. در این بین امنیت یکی از مؤلفه‌های مهم در توسعه پایدار گردشگری است. تا زمانی که امنیت نباشد، سفری شکل نمی‌گیرد و بدون شک، رضایتمندی گردشگران از یک مقصد، همواره انگیزه بازدید مجدد از آن مکان را فراهم می‌کند. پژوهش حاضر با هدف؛ بررسی ارتباط حضور پلیس و اقدامات تبلیغی پلیس با امنیت گردشگری و رابطه بین ارتقاء امنیت و گسترش گردشگری انجام شده است و با توجه به نوع هدف، از نوع کاربردی و از نظر ماهیت و روش، از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی می‌باشد. روش تحقیق در این پژوهش، پیمایشی و کتابخانه‌ای بوده است. بدین ترتیب که در مبانی نظری و ادبیات پژوهش از روش کتابخانه‌ای (متن خواهی، فیش‌برداری، آمار، جداول و نقشه) و برای تحلیل متغیرها و سنجش آن‌ها برای بررسی هر یک از فرضیه‌ها، از روش میدانی (پرسشنامه‌ای) استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها از آزمون‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی و آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج نشان داد که میان گسترش گردشگری و افزایش امنیت و گسترش حضور نیروی انتظامی و افزایش تبلیغات این نهاد در افزایش امنیت منتج به توسعه گردشگری رابطه مستقیمی وجود دارد.

کلید واژه‌ها: گردشگری، امنیت، پلیس، استان اردبیل.

۱ - این مقاله، مستخرج از طرح تحقیقاتی به سفارش دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان اردبیل است.

۲ - کارشناس ارشدناظارت بر طرح‌های تحقیقاتی دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان اردبیل، نویسنده مسئول،

رایانامه: Jesaratia@gmail.com

۳ - دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، اردبیل، ایران

مقدمه و بیان مسئله

صنعت گردشگری بزرگ‌ترین صنعت خدماتی جهان به لحاظ درآمدزایی است که رشد آن تغییرات اجتماعی و اقتصادی زیادی را به دنبال دارد (راسخی و همکاران، ۱۳۹۳: ۷۰). گردشگری به عنوان بخش عادی از زندگی روزمره‌ی ما، جزو یکی از مهم‌ترین منابع درآمدزایی به حساب می‌آید (گلسر، ۱۳۹۳: ۲) و به اندازه‌ای در توسعه‌ی اقتصادی-اجتماعی کشورها اهمیت دارد که اقتصاددانان آن را «صادرات نامрئی» نام نهاده‌اند (اکبری و ابونوری، ۱۳۹۳: ۳۴). بر اساس آمارهای سازمان جهانی گردشگری^۱ (۲۰۱۲)، کل گردشگران دنیا در سال ۱۹۵۰، ۲۵/۳ میلیون نفر بوده که در سال ۲۰۱۰ به رقم ۹۴۰ میلیون نفر افزایش یافته است. ۸۵ درصد کشورها در سال ۲۰۱۱ بی سابقه‌ی شاهد رشد مثبت ورود گردشگران خارجی به کشورشان بوده‌اند و پیش‌بینی می‌شود که این روند در سال‌های آتی ادامه پیدا کند. شورای جهانی سفر و گردشگری، پیش‌بینی کرده که این صنعت در طی چند سال آینده در سطح جهانی چهار درصد رشد خواهد داشت. از آنجایی که امنیت اجتماعی و به تبع آن احساس امنیت در افزایش میزان گردشگری هر منطقه‌ای حائز اهمیت است، کشور ایران و بهویژه استان اردبیل که سالیانه پذیرای گردشگران بسیاری است نیز از این قاعده مستثنی نمی‌باشد.

گردشگری مقوله‌ای چندوجهی و چندبعدی در نظر گرفته می‌شود که با نهادها و ساختهای مختلف اجتماعی در ارتباط است. توسعه این صنعت به گسترش دو مقوله سخت‌افزاری و نرم‌افزاری نیاز دارد که بخش سخت‌افزاری شامل؛ تأسیسات و اماکن موردنیاز گردشگران، جاده‌ها و فرودگاه‌ها است و مقوله نرم‌افزاری به عوامل انسانی، عوامل ایجاد امنیت روانی و اطمینان خاطر گردشگران وابسته است. پرداختن به مقوله نرم‌افزاری با توجه به شرایط دنیای کنونی از اهمیت بسیاری برخوردار است (خلیفه سلطانی و همکاران، ۱۳۹۱: ۴۰). بین توسعه صنعت گردشگری و امنیت به عنوان یک مقوله نرم‌افزاری، رابطه متقابل وجود دارد. امنیت نیز از جمله پدیده‌های مهم و شایان توجهی است که از نیازها و ضرورت‌های اساسی و پایه‌ای فرد و جامعه به شمار می‌رود و فقدان آن یا اختلال در آن، پیامدها و بارتبارهای نگران‌کننده و خط‌ناکی به دنبال دارد.

و تأمین و مراقبت از آن در فرایند پایایی و پایداری امنیت در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی نظامی و جغرافیایی از مطلوبیت ویژه‌ای برخوردار است و در همین رابطه دولتها و نظام سیاسی، سالانه بودجه‌های هنگفتی را هزینه می‌کنند (ذالی بیکلو و همکاران، ۱۳۹۲: ۳).

صنعت گردشگری و مقوله امنیت ارتباط تنگاتنگی باهم دارند، این را هم باید دانست و اعتقاد داشت که ملاک امنیت در گردشگری، امنیت احساس شده توسط گردشگران است. از طرفی این مسئله بسیار حائز اهمیت است که بدانیم امنیت را در چه مقوله‌هایی باید به وجود بیاوریم. اصولاً تا امنیت برقرار نباشد، سفری شکل خواهد گرفت و سخن گفتن از گردشگری، بیهوده خواهد بود. هرگاه در سطح جامعه جهانی بستر مناسبی فراهم باشد، افراد سفر می‌کنند و در پی آن است که فعالیتهای مربوط به گردشگری رونق می‌یابند و اگر گردشگران نسبت به مقصدی احساس نامنی داشته باشند، هرگز به آنجا سفر نمی‌کنند. از آنجایی که در ارزیابی توسعه صنعت گردشگری در هر کشور یا شهری، ابعاد فرهنگی این صنعت بیشتر از سایر موارد مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، بنابراین بحث امنیت و بالاتر از آن، احساس امنیت گردشگران در توسعه‌ی این صنعت از رویکرد فرهنگی دارای اهمیت بیشتری است. همچنین یکی از اساسی‌ترین متغیرهایی که در مورد امنیت و احساس امنیت نقش دارد، عملکرد نیروهای انتظامی و نقش پلیس و رسانه‌ها در این زمینه است.

پژوهش حاضر بررسی دو عنصر اساسی نقش نیروی انتظامی و تبلیغات را در بخش نرم‌افزاری برای ارتقاء امنیت گردشگران دارای اهمیت دانسته و با توجه به اینکه استان اردبیل، موهبت‌های طبیعی و خدادادی فراوانی در زمینه‌ی گردشگری و جذب گردشگر دارا است، بررسی امنیت گردشگران در این منطقه ضروری به نظر می‌رسد. هدف این پژوهش، تعیین رابطه میان ارتقاء امنیت و تأثیر آن بر بخش گردشگری است.

پیشینه تحقیق:

صفایی (۱۳۸۵) پژوهشی پیمایشی بر روی نمونه‌ای از گردشگران انجام داده است. هدف اصلی این پژوهش، بررسی عملکرد نیروی انتظامی در فرایند تأمین امنیت گردشگران خارجی شهر اصفهان است. با استناد به ادبیات تحقیق، شاخص‌هایی در قالب چهار

مؤلفه اطلاع‌رسانی، گشت و کنترل، رسیدگی به شکایات و ارائه خدمات (برای هر مؤلفه شش شاخص) مجموعاً ۲۴ شاخص تعیین شد و بر اساس آن، ابزار اندازه‌گیری به شکل پرسشنامه با طیف لیکرت، تهیه و داده‌ها جمع‌آوری شده است. پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، چهار فرضیه این تحقیق که بر پایه چهار مؤلفه‌ی مذکور در نظر گرفته شده بود، با استفاده از آزمون α یک نمونه‌ای بررسی و همه تأیید شدند.

نجیمی (۱۳۸۵) پژوهشی با هدف بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر رضایتمندی گردشگری در شهر شیراز از دیدگاه گردشگران، به صورت پیمایشی و بر روی نمونه‌ای از گردشگران انجام داده است. این پژوهش به شناسایی دیدگاه گردشگران در مورد رضایتمندی و علل نارضایتی آن‌ها در شهر شیراز پرداخته است و نتایج آن نشان می‌دهد که بین متغیرهای مستقل؛ آگاهی‌های گردشگری تبلیغات، موقعیت سیاسی ایران، جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی، امکانات گردشگری، پذیرش ارزش‌ها و هنجارها و متغیر وابسته‌ی رضایتمندی گردشگری، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. جلیلوند (۱۳۸۸) با هدف بررسی تأثیر تبلیغات دهان‌به‌دهان بر انتخاب مقصد گردشگری و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر گیرنده‌گان اطلاعات، پژوهشی را به صورت پیمایشی انجام داده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که تبلیغات دهان‌به‌دهان بر تصمیم‌گیری گردشگران برای انتخاب مقصد گردشگری تأثیر داشته است. به علاوه، بین این تبلیغات و ویژگی‌های منبع اطلاعات رابطه معناداری وجود دارد. از سوی دیگر تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که بین خطر استنباط شده گردشگر با میزان استفاده از تبلیغات دهان‌به‌دهان نیز رابطه معناداری وجود دارد.

خلیفه سلطانی و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت گردشگران خارجی در اصفهان پرداخته‌اند. در این پژوهش تلاش شده تا میزان احساس امنیت گردشگران با توجه به دو متغیر کلیدی، حضور و عملکرد نیروی انتظامی و تبلیغات ارائه شده در خصوص مسائل امنیتی برای گردشگران بررسی شود. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین دو متغیر حضور و عملکرد نیروی انتظامی و همچنین تبلیغات ارائه شده در رسانه‌های جمعی در خصوص مسائل امنیتی و احساس امنیت گردشگران خارجی در اصفهان، پیوستگی آماری معناداری وجود دارد. پرز و همکاران (۲۰۱۳) به بررسی شاخص ترکیبی برای ارزیابی پایداری در مقاصد گردشگری مبتنی بر طبیعت در

کوبا می‌پردازد که در آن برای تعیین سیستم، شاخصی برای اندازه‌گیری پایداری در مقاصد گردشگری ۳۹ شاخص را مورد بررسی قرار می‌دهد و ابعاد آن را از لحاظ اجتماعی، اقتصادی و میراثی مورد بررسی قرار می‌دهد (پرز^۱ و همکاران، ۲۰۱۳: ۳۱۶).

کوواری و زیمانی^۲ (۲۰۱۳: ۵۹-۶۳) اینمی و امنیت را در عصر گردشگری جهانی مطالعه کرده‌اند و مفاهیم در حال تغییر اینمی و امنیت در گردشگری را مابین سال‌های ۲۰۱۰-۱۹۹۵ را به سه دوره با سه ویژگی اصلی برای هر کدام تعریف کرده‌اند. در پایان سه پیشنهاد کلی را ارائه داده‌اند که شامل نتایج قابلیت انفرادی مسائل امنیتی در دنیای سطح جهانی، امنیت مشکلات مربوطه باید توسط اینترنت ایجاد شود، امنیت در سفر و گردشگری را تضاد آزادی و حقوق انسانی می‌دانند.

همچنین دو تأثیف کاربردی جدید در حوزه امنیت گردشگری به چاپ رسیده است که به آن‌ها اشاره می‌شود؛ کتاب امنیت گردشگری - راهبردهایی برای مدیریت کارآمد خطر و اینمی سفر توسط پیتر تارلاو (۲۰۱۴) منتشر شده است. کتاب موردنظر در هشت فصل نظری کار شده و فصل نهم آن به مطالعات موردنی اختصاص یافته که چهار شهر را بررسی کرده است. کتاب مدیریت امنیت در محیط‌های گردشگری، اوقات فراغت، مساقن و هتل‌های امروزی (۲۰۱۲) توسط دارول کلایفتون به نگارش درآمده است که با یک پیشگفتار، سرآغاز و یک مقدمه و با چهار بخش اصلی و دوازده زیربخش در حوزه امنیت گردشگری تأثیف شده است.

روش تحقیق

این پژوهش با توجه به هدف، از نوع کاربردی و از نظر ماهیت و روش، از نوع تحقیقات توصیفی - تحلیلی می‌باشد که با استفاده از مطالعات میدانی به بررسی موضوع پرداخته است. بدین صورت که برای بررسی ادبیات پژوهش از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و برای سنجش متغیرهای موردنظر و همچنین پاسخ به فرضیات پژوهش از روش میدانی (پرسشنامه‌ای) استفاده شده است. جامعه آماری در این پژوهش شامل گردشگران و کارکنان نیروی انتظامی استان اردبیل است که شامل ۴/۴۲ میلیون گردشگر داخلی و

^۱- Perez

^۲ - Kovari & Zimanyi

مردم محلی درون هر یک از مناطق استان می‌باشد که با محاسبه حجم نمونه از طریق روش کوکران (رابطه ۱-۱) از این جامعه آماری با خطای ۰/۰۵ و با درجه اطمینان ۰/۹۵، ۱۶۵ نمونه به دست آمد که برای دستیابی به نتایج بهتر (حافظه نیا، ۱۴۴: ۱۳۸۶)، حجم نمونه به ۱۷۰ افزایش یافت. برای انتخاب نمونه در جامعه آماری، از روش نمونه‌های در دسترس استفاده شد.

$$N = \frac{\frac{t^* pq}{d^*}}{1 + \frac{1}{n}} \left[\frac{t^* pq}{d^*} - 1 \right]$$

(رابطه ۱-۱)

پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر مقیاس لیکرت تهیه شده و از آنجا که مقیاس متغیرهای فرضیه (فاصله‌ای- فاصله‌ای) است، بنابراین برای آزمون فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. ضریب همبستگی پیرسون رابطه خطی بین دو متغیر کمی را اندازه‌گیری می‌کند و همچنین از عوامل تأثیرگذار بر این آزمون از تحلیل رگرسیون خطی ساده و قدمبهقدم، ضریب تعیین رگرسیون، تحلیل واریانس(ANOVA) و آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شد و تجزیه و تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزارهای Spss و Exel انجام شد. آزمون روایی که در این پژوهش به کار گرفته شده، روایی صوری و محتوایی است. برای تعیین روایی از نظرات و پیشنهادهای دانشجویان و محققین رشته‌های مختلف مرتبط با صنعت گردشگری استفاده شد و سپس اصلاحات و تعدیلات با توجه به نظرات و پیشنهادها انجام شد. برای تعیین پایایی از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. با مطالعه مقدماتی ۶۰ نمونه، ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۸ به دست آمد. همچنین، آلفای کرونباخ برای متغیرهای پرسشنامه گردشگران به صورت جداگانه در جدول شماره یک برآورد شده است.

جدول شماره ۱: تعیین پایابی پرسشنامه (به تفکیک متغیرها)

نام متغیر	نوع متغیر	تعداد نمونه مطالعه مقدماتی	تعداد سؤالات	آلفای کرونباخ
میزان امنیت	مستقل	۶۰	۶	۰/۶۹۵
توسعه گردشگری	وابسته	۶۰	۲	۰/۸۲
حضور نیروی انتظامی	مستقل	۶۰	۶	۰/۶۹۶
نقش تبلیغات پلیس	مستقل	۶۰	۳	۰/۷۷۶
کل پرسشنامه		۶۰	۱۷	۰/۸۸۹

فرضیه‌های پژوهش

۱. به نظر می‌رسد، بین میزان گسترش گردشگری و افزایش امنیت اردبیل رابطه‌ی معناداری وجود دارد.
۲. به نظر می‌رسد، بین حضور نیروی انتظامی در محل ظرفیت‌ها و امنیت گردشگری رابطه‌ی معناداری وجود دارد.
۳. به نظر می‌رسد، بین تبلیغات امنیتی نیروی انتظامی و توسعه گردشگری رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

مباحث نظری پژوهش

عناصر تأثیرگذار در امنیت صنعت گردشگری

۱- نقش دولتها: دولت و بخش خصوصی باید نسبت به حفظ سلامت گردشگران حساس باشند، به طور کلی جتبه‌های خطرناک گردشگری باید حل و فصل شوند، به هرگونه مشکل تندرنستی، حمله به گردشگران، بیماری مالاریا و ایدز پرداخته شود و از آن آگاه باشند و دیگر دولتها را در جریان امر قرار دهند. شرایط و آیین‌نامه‌های تسهیل مسافرتی به ویژه قسمت مهاجرت و گمرک باید تا حد امکان کارآمد باشد و در عین حال، مقررات را اعمال کند (بیگی و میرزا خانی، ۱۳۸۸: ۳۵۳).

۲- برنامه‌ریزی: چنانچه گردشگری با برنامه‌ریزی خوب، اداره و توسعه داده نشود، می‌تواند مشکلات اجتماعی - فرهنگی به وجود آورد. در بعضی مواقع از دحام توسط گردشگران موجب سلب آسایش ساکنان می‌شود که به خشم و احساس

دشمنی آنان نسبت به جهانگردی می‌انجامد. اگر تعداد بیش از حد جهانگرد در منطقه‌ای وجود داشته باشد که بهویژه در فضول شلوغ اتفاق می‌افتد، سبب ازدحام در ویژگی‌های جاذب و رفاهی، رستوران، فروشگاه و وسائل حمل و نقل می‌شوند و ساکنین نمی‌توانند به‌آسانی از آن‌ها استفاده کنند. درصورتی که ساکنان کاملاً از دسترسی به ویژگی‌های رفاهی از قبیل هتل‌ها و اقامتگاه‌های ساحلی منع شده باشند، ممکن است حتی بیشتر خشمگین شوند (سازمان جهانی جهانگردی، ۱۳۸۴: ۷۹).

۳- هویت فرهنگی: برخی مسائل می‌تواند به ضعف فرهنگی و سست شدن احساس هویت فرهنگی بیانجامد. وقتی لباس، مراسم، موسیقی، رقص، صنایع دستی و الگوهای فرهنگی محلی به طور ناشایست به عنوان جاذبه‌های توریستی ارائه شوند، می‌توانند موجب تجارتی شدن مفرط و از دست رفتن اصالت آن‌ها شود. یکی دیگر از آثار جهانگردی، تقلید مردم بهویژه جوانان از الگوهای رفتاری و پوشاسکی گردشگران است، این امر بدون شناخت پس‌زمینه‌های متفاوت فرهنگی و موقعیت اجتماعی – اقتصادی جهانگردان انجام می‌شود.

۴- عوامل سیاسی و اداری: این عوامل در ارتباط با معیارهای مورد موافقت برای تسهیل در امر جابجایی افرادی است که هدفشان مسافت است، بهویژه در مرزهایی که کنترل جدی ندارند (توسط پلیس و گمرکات)، معیارهای رفاهی نامناسب مانع شرایط مناسب بین کشورها می‌شود که از نظر جغرافیایی نزدیک یکدیگر هستند. فقدان ثبات سیاسی و تغییرات ناگهانی نیز از عوامل شدیداً بازدارنده هستند (ولا، ۱۳۸۴: ۱۲۸).

۵- شبکه راه‌ها: دوره سلطنت شاه عباس اول را می‌توان یکی از مهم‌ترین ادوار توسعه‌ی جهانگردی در ایران به حساب آورد. این توسعه به چند عامل بستگی داشت که مهم‌ترین آن عبارت بود از؛ امنیت و توسعه راه‌های ارتباطی و تأسیسات اقامتی که در این دوره برای سهولت ارتباط و توسعه (امنیتی و اقتصادی) کشور، شبکه منظمی از راه‌های اساسی به وجود آمد. به طوری که امروزه هنوز راه‌هایی که به نام «راه شاه عباسی» معروف است در برخی نقاط کشور شناخته می‌شود که در واقع

جانشین «شهرهای بزرگ هخامنشی» است که به موازات مرمت راههای قدیمی و ایجاد راههای جدید، شاه عباس به آسایش و رفاه مسافران توجه خاص داشت (همایون، ۱۳۸۴: ۶۸-۶۹).

امنیت گردشگری در ایران

ایران در ردیف سرزمین‌های پرجاذبه برای گردشگری قرار دارد، ولی متأسفانه نتوانسته است با وجود جاذبه‌های خدادادی فراوان به جایگاه شایسته خود در گردشگری دست یابد. به منظور تحقق این هدف باید پس از برقراری امنیت کامل با بهکارگیری وسائل ارتباطی و رسانه‌های بین‌المللی، وجود امنیت کامل در کشور را به سمع و نظر عموم مردم و جهانگردان همه کشورهای جهان رساند تا تصویر نادرست فقدان امنیت در کشور ایران، مانع از رشد و توسعه صنعت گردشگری نشود (خدایی، ۱۳۸۸: ۱۲۶).

کارشناسان معتقدند که امنیت با احساس امنیت متفاوت است. به گونه‌ای که ممکن است در جامعه‌ای امنیت باشد ولی این امنیت احساس نشود. بنابراین در ابتدا باید بدانیم که آیا ما در کشورمان امنیت نداریم و یا احساس امنیت نمی‌کنیم (نمی‌کنند) و اصولاً در صورت فقدان امنیت و یا احساس فقدان امنیت، مربوط به چه مقولاتی می‌شوند و چقدر واقعی هستند. اینکه چرا آن‌ها قبل از دیدار، ایران را کشوری امن نمی‌دانند، دلایل بسیاری دارد. برای مثال برای هر کشوری که به عنوان مقصد گردشگری مطرح می‌شود، توصیه‌هایی وجود دارد. بد نیست بدانیم که برخی از توصیه‌های سفر به ایران، از نگاه دفتر کشورهای مشترک‌المنافع با انگلستان چیست:

«به گردشگران قویاً توصیه می‌شود که فاصله چند صد کیلومتری خود را با مرز ایران و افغانستان و مرز ایران و عراق، حفظ کنند. مرز ایران و پاکستان هم نامن است. همچنین بهتر است که گردشگران در جاده کرمان به بندرعباس و به تردد نکنند. جرایم خیابانی در تهران و شهرهای دیگر کم است و حوادث دردی از خارجیان گزارش نشده است. اما تعدادی دزدی توسط مردان جوان با اتومبیل‌های متفرقه و کیف‌قایپی با موتورسیکلت دیده شده است. تاکسی‌ها از اتومبیل‌های متفرقه مطمئن‌تر هستند. برخی از افراد با لباس شخصی و غیرنظمی خود را پلیس معرفی می‌کنند، از این نظر گردشگران باید از کسانی که خودشان را پلیس معرفی می‌کنند، کارت شناسایی درخواست کنند یا این که

اتومبیل‌های دولتی ویژه مأموریت آن‌ها را تشخیص دهند. از آنجاکه تنش‌های سیاسی میان ایران و جوامع بین‌المللی وجود دارد، به گردشگران توصیه می‌شود که برای برنامه‌ریزی سفر به ایران، اخبار رسانه‌ها و توصیه‌های سفر را جدی بگیرند. گردشگران می‌بایستی از اجتماعات بزرگ دوری کنند. عکس‌برداری از مناطق نظامی و دولتی ممنوع است. ایران کشوری زلزله‌خیز است. از کارت اعتباری نمی‌توان استفاده کرد. قوانین اسلامی در این کشور به شدت رعایت می‌شود، نوشیدن نوشیدنی‌های الکل‌دار ممنوع است و خانم‌های بالای چند سال باید حجاب اسلامی را رعایت کنند. گردشگران باید در تمام مدت، کارت‌های شناسایی خود را به همراه داشته باشند.^۱

حال متوجه شدیم که از نقطه‌نظر توصیه‌های سفر به ایران به چه موضوعاتی اشاره شده است، بنابراین برای رونق گردشگری باید بتوانیم در حل مشکل فقدان «احساس امنیت در ایران» بکوشیم. در موارد ذکر شده به عنوان توصیه‌های سفر به ایران، برخی واقعیت دارند و برخی نه. مرزهای کشور ما چنان‌که ذکر شده، نامن نیستند ولی به دلیل دوری شهرها از هم و مناطق وسیع بدون سکنه و البته چند مورد گروگان‌گیری و حمله مسلح‌انه، ناخودآگاه این شببه ایجاد می‌شود که شهرها و مسیرهای مرزی از امنیت لازم برخوردار نیستند. اما این موضوع، مشکلی نیست که قابل حل نباشد (ابراهیم‌زاده و همکاران، ۱۳۹۰: ۸). اما آنچه مسلم است، کشورهای استعمارگر که خواهان پیشرفت نکردن و فقدان استقلال ایران هستند، به روش‌های مختلف و به ابزارهای مختلف سعی در بر هم زدن اوضاع داخلی کشور و تغییر دیدگاهها و ذهنیت‌های سایر کشورها نسبت به ایران را دارند و در این راستا از هر روش و ابزاری مضایقه نمی‌کنند و با انجام تبلیغات گسترده‌ای سعی در ناآرام جلوه دادن کشور ایران دارند، اما واقعیت خلاف این است و کشور ایران کشوری است با درصد امنیت و آتش بالا و دارای حکومت و مردمانی صلح‌طلب.

نقش پلیس در ایجاد امنیت گردشگری

رکن اساسی برای کلیه فعالیت‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و دینی یک جامعه، نظم و امنیت است و رشد و شکوفایی استعدادها و تلاش‌ها با برقراری محیط امن در

چارچوب قوانین و مقررات به منصه ظهور می‌رسد و افراد جامعه از موهبت آن بهره‌مند خواهند شد. از جمله نکات مهم که در مجموعه سازمان پلیس به عنوان حافظ منافع و نگاهبان نظم و امنیت جامعه می‌باشیست مورد توجه قرار گیرد، نگرش به جامعه و تنظیم و تأسیس وظایف سازمانی بر اساس نگرش اجتماعی است. برای مثال، چنانچه نگرش توسعه‌ای در برنامه‌ها و سازمان‌دهی پلیس مورد توجه قرار گرفته باشد، برنامه‌های پلیس می‌باشیست در راستای ثبات و تداوم امنیت به عنوان مبنایی ترین نیاز مردم و جامعه قرار گیرد. به همین منظور نخستین هدف پلیس می‌باشیست ایجاد اعتماد عموم مردم باشد. به عبارتی دیگر، نگرش توسعه‌ای به جامعه و تنظیم برنامه بر اساس آن، می‌باید با بهره‌مندی از سرمایه‌های موجود جامعه از جمله سرمایه اجتماعی باشد، یکی از مبانی اساسی سرمایه اجتماعی، اعتماد اجتماعی است. چنانچه پلیس بتواند اعتماد عمومی را به خود جلب کند، هماهنگ با تحولات اجتماعی و در مسیر مستقیم توسعه قرار گرفته است، در غیر این صورت عملأً فعالیت‌های پلیس در محدوده حفظ موقعیت سازمانی در مجموعه موقعیت‌های رسمی دولت و حکومتی قرار خواهد گرفت تا ارائه خدمت به مردم (مهریزاده، ۱۳۸۸: ۶۸) و در این بیانات نقش نیروی انتظامی در جلب مشارکت جامعه برای گسترش امنیت گردشگری در میان جذابیت‌های گردشگری آن‌ها دوچندان است؛ چراکه اولاً جلب مشارکت و اعتماد اجتماعی آن‌ها آسان نیست و دوم اینکه، هزینه‌های فراوانی برای این کار نیازمند است و سوم اینکه نیروی انسانی متخصص و معتمد برای آن نیازمند است. البته شایان ذکر است که نیروی انتظامی می‌تواند از طریق چندین مورد کلی زیر این کار را انجام دهد:

- ✓ راهاندازی و برپایی پلیس گردشگری با استفاده از نیروهای بومی؛
- ✓ سرمایه‌گذاری بیشتر روی مشارکت اجتماعی جامعه برای گسترش امنیت گردشگری در میان آن‌ها؛
- ✓ برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی رایگان و جذب‌کننده جامعه از طریق متخصص گردشگری استان؛
- ✓ نظارت ویژه بر گروه‌های گردشگری از طریق تعامل با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان و...

یافته‌های پژوهش

نتایج آماره‌های تک متغیره

جنسیت

از کل ۱۷۰ نفر پاسخگو، تعداد ۶۳ نفر جنس مؤنث و ۱۰۷ نفر دیگر به جنس مذکور تعلق دارد. به عبارتی ۳۷/۱ درصد از کل پاسخگویان را زنان و ۶۲/۹ درصد بقیه را مردان تشکیل داده‌اند.

تحصیلات

میزان تحصیلات پاسخگویان با یک سؤال پنج گزینه‌ای مورد سنجش قرار گرفته است. از میان ۱۷۰ پاسخگو، تعداد ۶۳ نفر (۳۷/۱) از کل پاسخگویان دارای مدرک دیپلم، تعداد ۲۵ نفر (۱۴/۷) از کل پاسخگویان سطح تحصیلات‌شان کارданی، تعداد ۶۳ نفر از کل پاسخگویان سطح تحصیلات‌شان کارشناسی، تعداد ۱۹ نفر از کل پاسخگویان دارای مدرک کارشناسی‌ارشد و بالاتر می‌باشند که نشان می‌دهد، اکثر پاسخگویان به پرسشنامه این پژوهش را افراد دارای تحصیلات کارشناسی و بالاتر تشکیل می‌دهند که در جدول شماره دو، آماره‌های مربوط به هر یک نشان داده شده است.

جدول شماره ۲: آماره‌های توصیفی مربوط به تحصیلات پاسخگویان

درصد تجمعی	درصد داده‌های معتب	درصد	فرابنی	تحصیلات
۳۷/۱	۳۷/۱	۳۷/۱	۶۳	دیپلم
۵۱/۸	۱۴/۷	۱۴/۷	۲۵	کاردانی
۸۸/۸	۳۷/۱	۳۷/۱	۶۳	کارشناسی
۱۰۰	۱۱/۲	۱۱/۲	۱۹	کارشناسی‌ارشد و بالاتر
-	۱۰۰	۱۰۰	۱۷۰	مجموع

تأهل

نتایج یافته حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ۳۸/۸ درصد (۶۶ نفر) از پاسخگویان مجرد و ۶۱/۲ درصد (۱۰۴) از آن‌ها را افراد متأهل شامل می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

شغف

شغل پاسخگویان با یک سؤال پنج گزینه‌ای مورد سنجش قرار گرفته است. از میان ۱۷۰ پاسخگو، تعداد ۲۵ نفر (۱۴/۷) از کل پاسخگویان را افراد کارمند، تعداد ۶۷ نفر از پاسخگویان با ۳۹/۴ درصد در شغل آزاد، تعداد ۳۲ نفر از کل پاسخگویان با ۱۸/۸ درصد فاقد شغل، تعداد ۲ نفر از کل پاسخگویان با ۱/۲ درصد دارای شغل دولتی و تعداد ۴۴ نفر از کل پاسخگویان با ۲۵/۹ درصد سایر مشاغل را دارا می‌باشند، در جدول شماره سه آمارهای مربوط به هر یک نشان داده شده است.

جدول شماره ۳: آماره‌های توصیفی مربوط به مشاغل پاسخگویان

درصد تجمعی	درصد داده‌های معتبر	درصد	فراوانی	شغل
۱۴/۷	۱۴/۷	۱۴/۷	۲۵	کارمند
۵۴/۱	۳۹/۴	۳۹/۴	۶۷	آزاد
۷۷/۹	۱۸/۸	۱۸/۸	۳۲	بیکار
۷۷/۱	۱/۲	۱/۲	۲	دولتی
۱۰۰	۲۵/۹	۲۵/۹	۴۴	سایر
-	۱۰۰	۱۰۰	۱۷۰	مجموع

آزمون فرضیه‌ها

فرضیہ اول

به نظر می‌رسد، بین میزان گسترش گردشگری و افزایش امنیت اردبیل رابطه معناداری وجود دارد.

در این قسمت با توجه به اینکه میزان امنیت از عناصر مهم گسترش گردشگری است، به ارائه فرضیه H_1 در برابر H_0 آزمون آن پرداخته می‌شود. از آنجا که مقیاس متغیرهای این فرضیه (فاصله‌ای- فاصله‌ای) است، بنابراین برای آزمون فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. ضریب همبستگی پیرسون رابطه خطی بین دو متغیر کمی را اندازه‌گیری می‌کند. با توجه به این آزمون‌ها، سطح معناداری 0.000 و از آنجا که این رقم کوچک‌تر از آلفای موردنظر (0.05) می‌باشد، دو متغیر مربوطه به صورت خطی وابسته هستند و به عبارتی فرض H_1 رد و فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. ضریب همبستگی نیز 0.1653 می‌باشد که یک همبستگی نسبتاً بالا را نشان می‌دهند. بنابراین، با توجه به فرضیه

موردنظر، می‌توان نتیجه گرفت که میزان افزایش امنیت در توسعه گردشگری اردبیل نقش دارد. جدول شماره چهار نتایج این آزمون‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۴: آزمون پیرسون فرضیه اول از دیدگاه گردشگران

آلفای موردنظر	سطح معناداری	شدت همبستگی	تعداد	نوع آزمون
۰/۰۵	۰/۰۰۰	۰/۶۵۳	۱۷۰	پیرسون

در این پژوهش برای تحلیل دو متغیر میزان امنیت با توسعه گردشگری از رگرسیون خطی از نوع گام به گام نیز استفاده شده است. بنابراین با توجه به رگرسیون فرضیه، ضریب تعیین بین دو متغیر فرضیه ۴۲ درصد است. یعنی توسعه امنیت از نظر گردشگران ۴۲ درصد تغییرات ایجاد شده در متغیر وابسته (توسعه گردشگری) را پیش‌بینی می‌کند.

جدول ۵: ضریب همبستگی و ضریب تعیین رگرسیون

ضریب معیار میانگین	ضریب تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی
۰/۶۰۱	۰/۴۲۳	۰/۴۲۶	۰/۶۵۳ ^a

جدول تحلیل واریانس رگرسیون که مقبولیت مدل را از منظر آماری بررسی می‌کند نیز خطی بودن رابطه بین دو متغیر میزان افزایش امنیت از نظر گردشگران را تأیید می‌کند، زیرا سطح معنی‌داری کمتر از ۵ درصد است. جدول شماره شش یک آماره F معنی‌دار را نشان می‌دهد که استفاده از مدل، بهتر از تخمین زدن میانگین است.

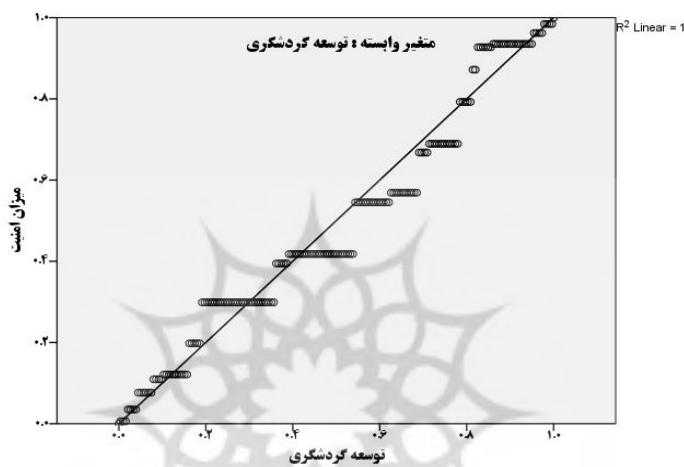
جدول ۶: تحلیل واریانس رگرسیون^b (ANOVA) گردشگران

مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	توزیع F	سطح معنی‌داری	
۴۵/۰۶۰	۱	۴۵/۰۶۰	۱۲۶/۶۵۴	۰/۰۰۰ ^a	رگرسیون

با توجه به جدول شماره هفت، رابطه معنادار این دو متغیر با سطح معناداری ۰/۰۰۰ تأیید می‌شود که ضریب استاندارد شده (ضریب Beta) آن نیز ۰/۶۵۳ می‌باشد که نشان می‌دهد به ازای هر واحد تغییر در متغیر مستقل، ۰/۶۵ در متغیر وابسته تغییر ایجاد می‌شود. نمودار شماره یک پراکنش رگرسیون نیز نشان می‌دهد که دو متغیر رابطه‌ی بالایی با هم دارند و همچنین منحنی موردنظر، نرمال بودن داده‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۷: تحلیل رگرسیون^a گردشگران

Sig	t	ضریب استاندارد	ضریب استاندارد نشده		مدل رگرسیون
			Beta	خطای معیار	
.۰/۰۰۰	۱۱/۱۶۵	.۰/۶۵۳	.۰/۲۲۳	.۰/۰۰۴	مقدار ثابت
			.۰/۱۰۴	۱/۱۵۷	میزان امنیت

نمودار ۱: رگرسیون رابطه میزان افزایش امنیت و توسعه گردشگری

فرضیه دوم

به نظر می‌رسد، بین حضور نیروی انتظامی و امنیت گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

در این قسمت با توجه به اینکه در امنیت گردشگری، میزان حضور نیروی انتظامی از عناصر مهم می‌باشد به ارائه فرضیه H_1 در برابر H_0 و آزمون آن پرداخته می‌شود. از آنجاکه مقیاس متغیرهای این فرضیه(فاصله‌ای - فاصله‌ای) است، بنابراین برای آزمون فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. ضریب همبستگی پیرسون رابطه خطی بین دو متغیر کمی را اندازه‌گیری می‌کند. با توجه به این آزمون‌ها، sig (سطح معناداری) $0/000$ و از آنجاکه این رقم کوچک‌تر از آلفای موردنظر ($0/05$) می‌باشد، دو متغیر مربوطه به صورت خطی وابسته هستند و به عبارتی فرض H_1 رد و

فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. ضریب همبستگی نیز 0.546 می‌باشد که یک همبستگی متوسطی را نشان می‌دهند. بنابراین با توجه به فرضیه موردنظر، می‌توان نتیجه گرفت که میزان حضور نیروی انتظامی در توسعه امنیت گردشگری استان اردبیل نقش دارد. جدول شماره هشت نتایج این آزمون‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۸: آزمون پیرسون فرضیه دوم از دیدگاه گردشگران

نوع آزمون	تعداد	شدت همبستگی	سطح معناداری	آلفای موردنظر
پیرسون	۱۷۰	0.546	0.000	0.05

در این پژوهش برای تحلیل دو متغیر میزان حضور نیروی انتظامی با توسعه امنیت گردشگری از رگرسیون خطی از نوع گام به گام نیز استفاده شده است. بنابراین با توجه به رگرسیون فرضیه، ضریب تعیین بین دو متغیر فرضیه، 0.29 درصد است. یعنی توسعه میزان حضور نیروی انتظامی از نظر گردشگران تنها 29 درصد تغییرات ایجاد شده در متغیر وابسته (توسعه امنیت گردشگری) را پیش‌بینی می‌کند.

جدول ۹: ضریب همبستگی و ضریب تعیین رگرسیون

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعدیل شده	خطای معیار میانگین
0.546^a	0.298	0.294	0.37501

جدول تحلیل واریانس رگرسیون که مقبولیت مدل را از منظر آماری بررسی می‌کند نیز خطی بودن رابطه بین دو متغیر میزان حضور نیروی انتظامی از نظر گردشگران را تأیید می‌کند، زیرا Sig کمتر از 0.05 درصد است. این جدول یک آماره F معنی‌دار را نشان می‌دهد که استفاده از مدل، بهتر از تخمین زدن میانگین است.

جدول ۱۰: تحلیل واریانس رگرسیون^b (ANOVA) گردشگران

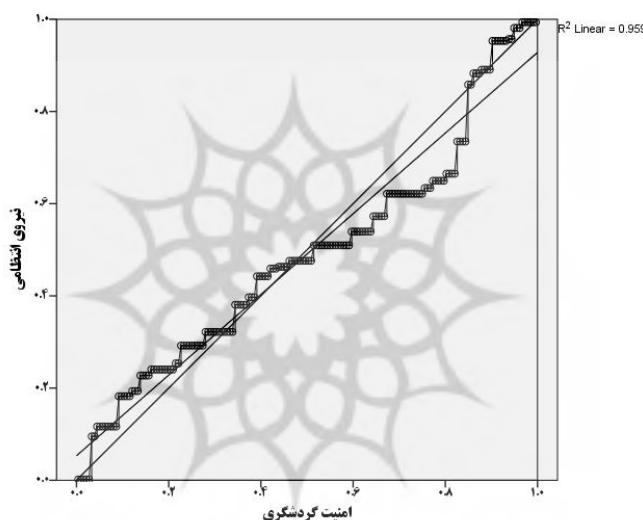
مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	توزیع F	سطح معنی‌داری	
10.051	۱	10.051	71.470	$0.000a$	

با توجه به جدول شماره یازده، رابطه معنادار این دو متغیر با سطح معناداری 0.000 تأیید می‌شود که ضریب استاندارد شده (ضریب Beta) آن نیز 0.546 می‌باشد که نشان می‌دهد به ازای هر واحد تغییری در متغیر مستقل، 0.546 در متغیر وابسته تغییر ایجاد

می‌شود. نمودار شماره سه پراکنش رگرسیون نیز نشان می‌دهد که دو متغیر رابطه متوسطی با هم دارند.

جدول ۱۱: تحلیل رگرسیون^a گردشگران

Sig	t	ضریب استاندارد نشده	ضریب استاندارد نشده خطای معیار	B	مدل رگرسیون
		Beta			
+/***	۹/۳۱۴			+/۱۲۰	مقدار ثابت
+/***	۸/۴۵۴	+/۰۵۴۶		+/۰۰۵۴	میزان امنیت

نمودار ۲: رگرسیون رابطه میزان حضور نیروی انتظامی با گسترش امنیت گردشگری

فرضیه سوم

به نظر می‌رسد، بین تبلیغات امنیتی نیروی انتظامی و توسعه گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

برای تجزیه و تحلیل این فرضیه از روش مقایسه میانگین و از نوع آزمون T یک نمونه‌ای استفاده شده است، در این آزمون با توجه به معیار تصمیم (P-value) که با عنوان sig یا سطح معناداری آمده است. با توجه به جداول شماره دوازده و سیزده،

چون سطح معناداری (۰/۰۰۰۰) از میزان خطا (۰/۵) کمتر است، پس به این نتیجه می‌رسیم که این فرضیه با درصد اطمینان ۹۵٪ تأیید می‌شود، همچنین با توجه به جداول که میانگین و میزان خطای نمونه و میانگین هم آمده است، مجدداً فرضیه موردنظر تأیید می‌شود. به عبارت دیگر، افزایش تبلیغات حوزه امنیت گردشگری توسط نیروی انتظامی در توسعه گردشگری نقش مؤثری دارد.

جدول ۱۲: آماره T تک نمونه‌ای فرضیه سوم

خطای میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	مجموع	گویه
۰/۰۵۹۷۲	۰/۷۷۸۶۳	۳/۲۴۹۰	۱۷۰	نقش تبلیغات پلیس در امنیت گردشگری

جدول ۱۳: آزمون T یک نمونه‌ای فرضیه سوم

ارزش موردنظر: ۰/۰۵						گویه
اختلاف فاصله اطمینان ۹۵٪		اختلاف میانگین	sig	df	t	
بالاترین	پایین ترین					
۳/۳۱۶۹	۳/۰۸۱۱	۳/۱۹۹۰۲	۰/۰۰۰	۱۶۹	۵۳/۵۶۹	نقش تبلیغات پلیس در امنیت گردشگری

جدول شماره ۱۴: نتایج مربوط به آزمون فرضیات پژوهش

نتیجه	سطح معناداری	نوع آزمون	فرضیات
تأیید	۰/۰۰۰	آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی	به نظر می‌رسد، بین میزان گسترش گردشگری و افزایش امنیت اردبیل رابطه معناداری وجود دارد.
تأیید	۰/۰۰۰	آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی	به نظر می‌رسد، بین حضور نیروی انتظامی و امنیت گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.
تأیید	۰/۰۰۰	مقایسه میانگین‌ها (آزمون تی یک نمونه‌ای)	به نظر می‌رسد، بین تبلیغات امنیتی نیروی انتظامی و توسعه گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

نتیجه‌گیری

در سال‌های اخیر دانشگاهیان و متصدیان صنعت گردشگری به بررسی و جستجوی راه حل‌های اجرایی برای مدیریت ناامنی برآمده‌اند تا این طریق بتوانند اثرات منفی

نالمنی بر این صنعت را کاهش دهنده. گردشگری صنعتی است که هم تقاضا و هم عرضه‌ی آن به اتفاقاتی همچون توریسم و خشونت‌های سیاسی بسیار حساس است، یعنی نالمنی در گسترش صنعت گردشگری بازدارنده است. روش گردآوری داده‌ها و اطلاعات در این پژوهش، روش کتابخانه‌ای و میدانی است. بدین ترتیب که در مبانی نظری و ادبیات پژوهش از روش کتابخانه‌ای (متن‌خوانی، آمار و جداول، نقشه) و برای تحلیل متغیرها و سنجش آن‌ها برای بررسی یک از فرضیه‌ها، از روش میدانی (پرسشنامه‌ای) استفاده شد. در فرضیه اول از آنجاکه مقیاس متغیرهای این فرضیه (فاصله‌ای- فاصله‌ای) است، بنابراین برای آزمون فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است.

ضریب همبستگی پیرسون رابطه خطی بین دو متغیر کمی را اندازه‌گیری می‌کند. با توجه به این آزمون‌ها، sig (سطح معناداری) $0/000$ و از آنجاکه این رقم کوچکتر از آلفای موردنظر ($0/05$) می‌باشد، دو متغیر مربوطه به صورت خطی وابسته هستند و به عبارتی، فرض H_0 رد و فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. ضریب همبستگی نیز $0/653$ است که یک همبستگی نسبتاً بالا را نشان می‌دهند و در فرضیه دوم با توجه به این آزمون‌ها، sig (سطح معناداری) $0/000$ و از آنجاکه این رقم کوچکتر از آلفای موردنظر ($0/05$) می‌باشد، دو متغیر مربوطه به صورت خطی وابسته هستند و به عبارتی، فرض H_0 رد و فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. ضریب همبستگی نیز $0/546$ می‌باشد که یک همبستگی متوسط را نشان می‌دهند. بنابراین با توجه به فرضیه موردنظر، می‌توان نتیجه گرفت که میزان حضور نیروی انتظامی در توسعه امنیت گردشگری استان اردبیل نقش دارد. در فرضیه سوم با توجه به آزمون با توجه به اینکه معیار تصمیم (P-value) که با عنوان sig یا سطح معناداری آمده است و سطح معناداری ($0/000$) از میزان خطای $0/05$ کمتر است، پس به نتیجه می‌رسیم که این فرضیه با درصد اطمینان $0/95$ تأیید می‌شود، همچنین با توجه به جداول که میانگین و میزان خطای نمونه و میانگین هم آمده است، فرضیه موردنظر تأیید می‌گردد.

پیشنهادها

- برگزاری نمایشگاه‌ها و همایش‌های اختصاصی در سطح بین‌المللی برای شناساندن جاذبه‌های گردشگری استان در راستای معرفی آن‌ها برای گسترش گردشگری در آن جاذبیت‌ها؛
- مسیربندی گردشگری استان با استفاده از متخصصین مربوطه در راستای گسترش ارتباطات میان جامعه مبدأ گردشگر و گردشگر پذیر جامعه در راستای افزایش امنیت و به عبارتی، احساس امنیت گردشگری در استان؛
- تشویق مردم، سازمان‌ها و ایرانیان خارج از کشور و داخل کشور به سرمایه‌گذاری در زمینه گردشگری استان و تلاش برای شناساندن آن به جامعه گردشگر فرست؛
- تلاش در راستای راه‌اندازی پلیس جامعه گردشگر به عنوان نیروی ویژه در درون نیروی انتظامی با به کارگیری افراد محلی و خود جامعه استانی در راستای جلوگیری از وقوع نزاع‌ها و نظارت بیشتر بر گردشگران در این جامعه؛
- کاستن از فاصله یا تضاد در احساس و ادراک امنیت یا انجام تبلیغات گستره‌ده در خصوص وجود امنیت در مناطق ظرفیت‌های گردشگری؛
- تلاش در راستای مشارکت بیشتر جامعه استان از گسترش امنیت در میان آن‌ها با انجام تبلیغات ویژه و برگزاری دوره‌های آموزشی؛
- افزایش امنیت راه‌های ارتباطی و مواصلاتی دور از تسهیلات گردشگری استان در راستای القای امنیت کلی در میان ظرفیت‌های گردشگری استان؛
- برقراری امنیت در سایتهای گردشگری به خصوص در زمینه‌ی تورهای طبیعت‌گردی؛
- تأمین امنیت برای گردشگران در ساعت‌های خلوت و کم تردد در مسیرهای خطرناک و برخورد با مزاحمت‌های به وجود آمده در مناطق گردشگری؛

- فراهم شدن بستر برای توسعه گروههای به هنجار و ترویج هنجارها در میان مردم منطقه از طریق تعامل با صداوسیمای مرکز استان و حضور در دورهای آموزشی در مناطق گردشگری استان؛
- ایجاد امکان طراحی برنامه‌های بلندمدت و راهبردی در راستای توسعه گردشگری و کسب امنیت به‌تبع آن؛
- تلاش برای توسعه زیرساخت‌های گردشگری و مراکز تفریحی با هدف کاستن از تنش؛
- افزایش نشاط اجتماعی با بهره‌گیری از مناسبت‌های مذهبی- فرهنگی در سطح استان برای توسعه بیشتر گردشگری درون استانی؛
- تشویق مردم، سازمان‌ها و ایرانیان خارج از کشور و داخل کشور به سرمایه‌گذاری در زمینه گردشگری استانی، بهویژه در مناطق نمونه گردشگری استان؛
- مهندسی اطلاع‌رسانی با رعایت شفافیت و پرهیز از سیاه نمایی‌های ژورنالیستی؛
- استفاده از تجربیات دیگر کشورها بهویژه کشورهای موفق در حوزه گردشگری در سطح ملی و استانی، زیر نظر سازمان مرکزی؛
- برخورد جدی با افرادی که به شکل غیرمجاز به راهنمایی جهانگردان پرداخته و گاهی از آنان اخاذی می‌کنند؛
- هماهنگی و برقراری تعامل دوجانبه بین دفاتر مسافرتی و گردشگری یا راهنمایان گروههای گردشگری و نیروی انتظامی در ارتباط با برگزاری تورهای گردشگری، به‌خصوص کویر نورده و طبیعت‌گردی.

منابع

- ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۸۸). تحلیل عوامل توسعه‌نیافتنی توریسم چابهار با استفاده از مدل SWOT. همایش ملی مدیریت و رویکردهای جغرافیایی در بهره‌برداری بهینه از منابع.
- اکبری، زهرا؛ ابونوری، عباسعلی (۱۳۹۳). طبقه‌بندی عوامل مؤثر بر شاخص‌های اقتصادی گردشگری خارجی مطالعه موردی: کشورهای منتخب. *فصلنامه جغرافیا و توسعه*، شماره ۳۴، صص ۵۶-۳۳.
- بیگی، مرجان؛ میرزاخانی، هاجر (۱۳۸۸). نقش امنیت اجتماعی و فرهنگی در توسعه گردشگری. مجموعه مقالات برگزیده اولین همایش ملی امنیت و توسعه پایدار گردشگری، تهران: نشر گفتمان اندیشه معاصر.
- جلیلوند، محمدرضا (۱۳۸۸). تأثیر تبلیغات دهان به دهان بر جذب گردشگران خارجی در شهر اصفهان. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، رشته مدیریت بازرگانی، اصفهان: دانشگاه اصفهان.
- حافظنیا، محمدرضا (۱۳۸۶). روش تحقیق در علوم انسانی. چاپ یازدهم، تهران: انتشارات سمت.
- خدایی، حامد (۱۳۸۸). رابطه متقابل امنیت گردشگری و توسعه پایدار. مجموعه مقالات برگزیده اولین همایش ملی امنیت و توسعه پایدار گردشگری، تهران: نشر گفتمان اندیشه معاصر.
- خلیفه سلطانی، سید محسن؛ معینی طباء، فاطمه سادات؛ قلائی، نسرین (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت گردشگران خارجی در اصفهان. *مجله علمی-پژوهشی پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی*، سال اول، شماره اول، صص ۵۸-۳۹.
- ذالی بیگلو، محمدحسین؛ حیدری، رحیم؛ غریب خواجه، سعید (۱۳۹۲). بررسی میزان احساس امنیت گردشگران در شهر تبریز. *فصلنامه دانش انتظامی آذربایجان شرقی*، سال سوم، شماره دوم (پیاپی ۹)، صص ۱-۱۶.
- راسخی، سعید؛ کریمی پتانلار، سعید؛ حسینی، سپیده (۱۳۹۳). عوامل مؤثر بر تراکم گردشگری در کشورهای در حال توسعه منتخب. *مجله برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری*، سال سوم، شماره ۸، صص ۶۹-۸۶.
- سازمان جهانی چهانگردی (۱۳۷۹). برنامه‌ریزی توریسم در سطح ملی و منطقه‌ای. ترجمه بهرام رنجبریان و محمد زاهدی، اصفهان: نشر جهاد دانشگاهی واحد اصفهان.
- سالنامه آماری (۱۳۸۸). استان اردبیل.
- صفائی، منوچهر (۱۳۸۵). عملکرد ناجا در تأمین امنیت گردشگران خارجی از منظر مسئولین و کارشناسان ذی‌ربط، مطالعه موردی شهر اصفهان. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، تهران: دانشگاه علوم انتظامی.

- گلسر، دیرک (۱۳۹۳). مدیریت بحران در صنعت گردشگری. ترجمه ایمان حجت پناه و مرتضی اسحاقی، چاپ دوم، اصفهان: نشر شهید فهمیده.
- مهدیزاده، جواد، (۱۳۷۹). برنامه‌ریزی کاربری زمین، تحول در دیدگاهها و روش‌ها. فصلنامه مدیریت شهری، سال اول، شماره چهارم.
- نجیمی، نجیم (۱۳۸۵). بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر رضایتمندی گردشگری در شهر شیراز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، رشته علوم اجتماعی، اصفهان: دانشگاه اصفهان.
- همایون، محمد‌هادی (۱۳۸۴). جهانگردی در ارتباط میان فرهنگی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- ولا، فرانسو (۱۳۸۴). گردشگری بین‌المللی. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- Clifton, Darrell (۲۰۱۲). Managing security in today's hotel, lodging, entertainment and tourism environment. CRC Press, Taylor & Francis Group.
- Kovari, Istvan and krisztina zimanyi (۲۰۱۳).Safety and security in the age of global tourism, applied studies in Agribusiness and commerce- APSTRACT Agroinform publishing house, Budapest.
- Perez, victor & et al (۲۰۱۳). Composite indicator for the assessment of sustainability: thw case of Cuban nature- based tourism destinations, ecological indicators, ۲۹, Elsevier.
- Tarlow, peter (۲۰۱۴). Tourism security"strategies for effectively managing travel risk". Elsevier Inc.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی